

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการฝึกอบรมนิสัยของเด็กนักเรียนที่อยู่กับครอบครัว กับเด็กนักเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ใค้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลสนาม

ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมเองจากแฟ้มประวัติของเด็กในสถานสงเคราะห์ คือ สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด และจากเด็กนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล จากครู และผู้ปกครองของเด็กในกลุ่มดังกล่าว และจากการค้นคว้าจากตำราของต่างประเทศ และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. การสร้างแบบสอบถาม

2.1 แบบสอบถามสำหรับเด็ก ในการจัดทำแนวการสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นคู่มือสัมภาษณ์เด็ก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแฟ้มประวัติของเด็กในสถานสงเคราะห์ และศึกษาจากแนวการสัมภาษณ์ของ นายประเชิด บัวเยี่ยม ปีงทำไว้ในปี พ.ศ. 2517 นอกจากนี้ได้ใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัยเองในฐานะอาสาสมัครของศูนย์สุขภาพจิต ๕ มาคมสุขภาพจิตแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งได้ช่วยงานของสมาคมแห่งนี้มาแล้ว รวม 1๐ ปี

แบบสอบถามเด็กที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน สภาพครอบครัวในปัจจุบัน อาชีพของบิดามารดา ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของบิดามารดา ผู้ปกครอง อุปนิสัยของบิดามารดา ผู้ปกครอง ข้อมูลเกี่ยวกับบิดามารดา เดียง ข้อมูลเกี่ยวกับพี่น้องของเด็ก การเรียน การใช้เวลาดำรง ข้อมูลเกี่ยวกับการวางระเบียบควบคุมพฤติกรรม ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงดูอบรมแบบประชาธิปไตย ข้อมูลเกี่ยวกับการละเลยทอดทิ้ง ข้อมูลด้านอุปนิสัย ความประพฤติ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ

อุปนิสัยและความประพฤติตามต่าง ๆ ของตนเอง

2.2 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง สำหรับแนวการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง นั้น ผู้วิจัยได้ประยุกต์ขึ้นโดยอาศัยแนวทางจากแบบสอบถามของผู้ที่เลขาธิการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเด็กและผู้ปกครอง ซึ่งได้แก่ แบบสอบถามมารดาของแพทย์หญิงกฤษณิงคณา มาตากล ฌ อยุธยา นางสาวอรุณศรี วัฒนศิริชัย และนางสาวสุรินทร์ สุทธิธาทิพย์

แบบสอบถามผู้ปกครองของเด็กที่เป็นตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว กระบวนการอบรมเลี้ยงดูเด็ก 6 ด้าน ซึ่งได้แก่การฝึกอบรมเด็กในด้านศีลธรรมจรรยา การฝึกอบรมด้านสังคม ด้านสุขนิสัย ด้านการศึกษา ด้านความเป็นอิสระ ด้านสัมฤทธิ์ผล ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการให้รางวัล วิธีการที่ผู้ปกครองใช้กับเด็กที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ

2.3 แบบสอบถามสำหรับครูของเด็กที่เป็นตัวอย่าง ใช้รูปแบบของข้อคำถามซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวกรมสอน ซึ่งได้แก่อายุ ระดับการศึกษา จำนวนปีที่ทำงานในอาชีพครู ความรู้สึกต่องานที่ทำ ความรู้สึกต่อเด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบ การแสดงความใกล้ชิดกับเด็ก รวมทั้งกระบวนการฝึกอบรม 6 ด้าน ซึ่งเป็นข้อคำถามเช่นเดียวกันกับที่ใช้กับผู้ปกครอง

แบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว แต่ละฉบับใช้เวลาตอบประมาณฉบับละ 20 นาที ได้นำไปทดสอบกับนักเรียน 20 คน ผู้ปกครอง 20 คน ครู 5 คน ที่โรงเรียนเทศบาลวัดใหม่ช่องลม แล้วได้นำแบบทดสอบมาแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. ตัวอย่างประชากร

โดยที่การศึกษาค้นคว้านี้จะทำการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการฝึกอบรมเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ กับเด็กนักเรียนที่อยู่กับครอบครัว จึงต้องเลือกสถานสงเคราะห์และโรงเรียน เพื่อเลือกเด็กที่จะเป็นตัวอย่าง ดังนี้

3.1 ทำการเลือกสถานสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตที่

ใกล้เคียง ที่ให้การศึกษาศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กในระดับอายุที่ต้องการ คือระหว่าง 9-18 ปี และเพิ่มสถานสงเคราะห์ที่มีโรงเรียนอยู่ในสถานสงเคราะห์

3.2 ทำการเลือกเด็กจากแฟ้มประวัติของสถานสงเคราะห์ทั้ง 2 แห่ง คือ ที่สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี และสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด ในช่วง ปี.4, ปี.6 จำนวน 120 คน โดยพิจารณาคัดเลือกเด็กซึ่งเคยได้รับการเลี้ยงดูจากผู้ปกครองมาโดยตลอด ก่อนหน้าที่เด็กจะถูกส่งเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ ตัวเด็กเองสามารถที่จะตอบแบบสอบถามได้ และผู้วิจัยสามารถติดต่อกับผู้ปกครองได้ ซึ่งได้ประชากรตัวอย่าง 50 คน

3.3 ทำการเลือกโรงเรียนเทศบาลที่มีเด็กในระดับอายุของเด็กอยู่ในเกณฑ์เดียวกับเด็กในสถานสงเคราะห์ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยการจับสลากจากจำนวนโรงเรียนเทศบาลในสังกัดของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 389 โรงเรียน โดยจับสลากขึ้นมาเพียง 5 โรงเรียน เพื่อเลือกประชากรที่จะใช้เป็นตัวอย่าง

จากการเลือกโดยวิธีดังกล่าว จึงได้ประชากรที่จะศึกษา ดังนี้

กลุ่มที่ 1

- 1.1 เป็นเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล ซึ่งมีการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน
- 1.2 เป็นผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าวจำนวน 50 คน
- 1.3 เป็นครูประจำชั้นและครูผู้ใกล้ชิด และทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเด็กจากสถานสงเคราะห์ดังกล่าวแห่งละ 5 คน รวม 2 แห่ง เป็นครู 10 คน

กลุ่มที่ 2

- 2.1 เป็นเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูและอยู่กับผู้ปกครอง และกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง ซึ่งได้แก่ โรงเรียนวัดแก้ววัดไทร วัดปทุมวนาราม วัดชัยมงคล โรงเรียนสุโขทัย ได้ประชากรตัวอย่าง ก๊อท์เรียนมีปัญหา โรงเรียนละ 10 คน เด็กไม่มีปัญหาโรงเรียนละ 10 คน จึงได้

ประชากรตัวอย่าง คือเด็กที่มีปัญหาทั้งหมดทั้งสิ้น 50 คน เด็กที่ไม่มีปัญหา 50 คน รวม 100 คน

สำหรับเกณฑ์ในการเลือกเด็กที่มีปัญหานั้น ผู้วิจัยได้ให้คำแนะนำแก่ครูให้เลือกเด็กที่ครูทราบว่ามีความประพฤติทั้งทางโรงเรียนและทางบ้าน และให้อยู่ในชั้นเดียวกันกับเด็กที่ไม่มีปัญหา สำหรับอายุชั้นให้อยู่ในเกณฑ์เดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม คือ ระหว่าง 9-18 ปี

2.2 เป็นกลุ่มผู้ปกครองของเด็กที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนเทศบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง แบ่งละ 20 คน รวมจำนวนผู้ปกครองจากกลุ่มดังกล่าวทั้งสิ้น คือ ผู้ปกครองของเด็กมีปัญหาจำนวน 50 คน ผู้ปกครองของเด็กไม่มีปัญหาจำนวน 50 คน รวมเป็น 100 คน

2.3 เป็นกลุ่มครูของเด็กนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนเทศบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง แห่งละ 5 คน ซึ่งโดยประชากรตัวอย่างที่เป็นครู ซึ่งมีส่วนในการให้การอบรมสั่งสอนเด็กรวมทั้งสิ้นจากกลุ่มนี้ 25 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากอาจารย์หัวหน้าแผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ ไปพบกับผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและเพื่อขอความร่วมมือในการแจ้งให้ครูใหญ่ของโรงเรียนเทศบาลต่างๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียน ทราบล่วงหน้า

2. นำหนังสือแนะนำตัวจาก อาจารย์หัวหน้าแผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ ไปพบกับเจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการแจ้งให้ครูใหญ่ของสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีและสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด ทราบล่วงหน้า

3. นำแบบสอบถาม 3 ชุด ไปพบกับครูใหญ่ตามโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถามและขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยที่ผู้วิจัยได้มาเก็บรวบรวมแบบสอบถามก็ด้วยตนเอง

สำหรับแบบสอบถามของผู้ปกครองนั้น ได้นำแบบสอบถามไป 3 วิธี คือ การส่งทางไปรษณีย์ และการไปดักพบ และสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มาเยี่ยมเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์บางราย ส่วนเด็กที่อยู่กับผู้ปกครองมอบแบบสอบถามให้ทันทีให้นำไปให้ รวมเวลาในการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์ โดยแบบสอบถามคืนมาดังนี้

- 1) แบบสอบถามผู้ปกครอง 220 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ส่งม้วนนำมาใช้ได้ 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.18
- 2) แบบสอบถามครู 35 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
- 3) แบบสอบถามนักเรียน 200 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ส่งม้วนนำมาใช้ได้ 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.00

4. ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแยกเป็นหมวดหมู่ เพื่อแจ้งถึงความดีของแต่ละราย และหาอัตราเปรียบเทียบ เป็นอัตราส่วนร้อยละในขั้นต้น และเสนอผลการศึกษาวิจัยเป็นตาราง ในส่วนที่ต้องใช้วิธีการหาค่าทางสถิติ ตามสมมุติฐานที่วางไว้ก็ได้นำไปหาค่าเปรียบเทียบทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทำการวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสถานภาพของประชากร โดยนำข้อคำถามที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดจำแนกเป็นหมวดหมู่ เพื่อแจ้งถึงความดีของสถานภาพของประชากรทุกกลุ่ม และศึกษาเปรียบเทียบเป็นอัตราร้อยละ

ลำดับดังนี้
ตอนที่ 2 ทดสอบสมมติฐานของการวิจัยตามวัตถุประสงค์หลัก จัดทำตาม

1. ให้นำข้อความเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ มาให้คะแนนแต่ละข้อ โดยจัดอันดับคะแนนในแบบสอบถามดังนี้

- กระบวนการฝึกอบรมข้อที่ปฏิบัติมาก ให้ 5 คะแนน
- กระบวนการฝึกอบรมข้อที่ปฏิบัติปานกลาง ให้ 4 คะแนน
- กระบวนการฝึกอบรมข้อที่ปฏิบัติน้อย ให้ 3 คะแนน
- กระบวนการฝึกอบรมข้อที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 2 คะแนน
- กระบวนการฝึกอบรมข้อที่ไม่ได้ปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)¹ ของคะแนนที่ให้ในด้านต่าง ๆ ของกระบวนการฝึกอบรม

3. ทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวน (Variance) ของตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการใส่ F-test²

4. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย กระบวนการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ระหว่างเด็กที่มีปัญหา กับเด็กที่ไม่มีปัญหาในครอบครัวปกติ โดยการทดสอบค่าที³ (t-test)

5. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยกระบวนการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ระหว่างเด็กที่มีปัญหาและอยู่กับครอบครัว กับเด็กที่มีปัญหาที่อยู่กับครอบครัวมาก่อน แต่มาอยู่กับสถานสงเคราะห์ในตอนนี้ โดยการทดสอบค่าที⁴ (t-test)

¹ดูภาคผนวก ก. หน้า 127

²ดูภาคผนวก ก. หน้า 127

³ดูภาคผนวก ก. หน้า 128

⁴ดูภาคผนวก ก. หน้า 128

6. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยกระบวนการฝึกอบรมต่าง ๆ ระหว่างเด็กที่ไม่มีปัญหาและอยู่กับครอบครัว กับเด็กที่มีปัญหาที่ได้รับการฝึกอบรม จากครอบครัวก่อนจะมาอยู่สถานสงเคราะห์ โดยการทดสอบค่าที¹ (t-test)

7. เปรียบเทียบสัดส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาระหว่างบิดามารดาใน ครอบครัวของเด็กที่มีปัญหา กับเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ที่อยู่ โดยการทดสอบ เกี่ยวกับอัตราส่วน² (Test-concerning Proportion)

8. เปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงเชิงพัฒนาการของเด็กจากการ ฝึกอบรมแบบเข้มงวดกับแบบตามใจ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ

1. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์³ (R_{xy}) โดยใช้วิธีการของ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลสองชุด คืออดีตกับปัจจุบันของประชากรกลุ่มเดียวกัน เกี่ยวกับอุปนิสัยและความประพฤติในด้านต่าง ๆ :

- ๑. ความดีธรรม
- ๒. ความใจดี
- ๓. ความสุจริต
- ๔. พัฒนาการด้านการศึกษา
- ๕. พัฒนาการด้านความเป็นอิสระ
- ๖. พัฒนาการด้านสัมฤทธิ์ผล
- ๗. อุปนิสัยและความประพฤติ โดยสรุป

¹ดูภาคผนวก ก. หน้า 128.
²ดูภาคผนวก ก. หน้า 128.
³ดูภาคผนวก ก. หน้า 130.

2. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์แห่งสหสัมพันธ์ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .01 โดยเทียบค่าจากตารางมาตรฐานแสดงค่าที่มีนัยสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย